

Regeringens proposition

2006/07:106

Avtalet mellan EG och Danmark om domstols
behörighet och om erkännande och verkställighet av
domar på privaträttens område

Prop.
2006/07:106

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 22 mars 2007

Fredrik Reinfeldt

Tobias Billström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Europeiska gemenskapen och Danmark har ingått ett avtal som innebär att bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) blir tillämpliga mellan gemenskapen och Danmark. Bestämmelserna i Bryssel I-förordningen kommer därmed att bli tillämpliga bl.a. när danska avgöranden skall verkställas i Sverige och när svenska avgöranden skall verkställas i Danmark. Avtalet, som är direkt tillämpligt i Sverige, kommer att träda i kraft den 1 juli 2007.

I propositionen föreslås vissa lagändringar som föranleds av avtalet. Bland annat föreslås att lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden även skall komplettera avtalet mellan gemenskapen och Danmark.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden	5
2.2	Förslag till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282)	8
2.3	Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).....	9
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna	11
3	Ärendet och dess beredning.....	13
4	Internationell verkställighet av privaträttsliga avgöranden, m.m.	13
4.1	Bryssel I-förordningen	13
4.2	Nordiskt samarbete	14
4.3	Svenska bestämmelser	14
5	Avtalet mellan EG och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område	15
5.1	Avtalets tillkomst.....	15
5.2	Avtalets innehåll	15
6	Överväganden och förslag.....	16
6.1	Avtalets tillämplighet i Sverige	16
6.2	Kompletterande bestämmelser till avtalet m.m.	18
7	Ikraftträdande	19
8	Ekonomiska konsekvenser	20
9	Författningskommentar	20
9.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om internationell verkställighet av vissa avgöranden.....	20
9.2	Förslaget till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282).....	22
9.3	Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).....	23
9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna	24
Bilaga 1	Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område	25
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian Danmarksavtalen (Ds 2006:21).....	36
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	37

Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	45	Prop. 2006/07:106
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	46	
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	54	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 mars 2007	57	
	Rättsdatablad.....	58	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2006/07:106

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden,
2. lag om ändring i sjömanslagen (1973:282),
3. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
4. lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

dels att 1 och 3–7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 2 § skall lyda ”Erkännande och verkställighet enligt bestämmelserna i Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen”.

Nuvarande lydelse

Denna lag innehåller *kompletterande bestämmelser till vissa gemenskapsrättsakter och internationella instrument som reglerar domstols behörighet eller erkännande och internationell verkställighet av avgöranden på privaträttens område.*

De gemenskapsrättsakter och internationella instrument som avses är

1. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område¹ (Bryssel I-förordningen),

2. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner² (Brysselkonventionen),

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område³ (Luganokonventionen), *och*

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller *bestämmelser som kompletterar*

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område³ (Luganokonventionen),

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

² EGT C 27, 26.1.1998, s. 1 (Celex 41998A0126).

³ EGT L 319, 25.11.1988, s. 9 (Celex 41988A0592).

av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar⁴ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln).

av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar⁴ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), och

5. avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område⁵.

3 §

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

4 §

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

5 §

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instru-

⁴ EUT L 143, 30.4.2004, s. 15 (Celex 32004R0805).

⁵ EUT L 299, 16.11.2005 s. 62 (Celex 22005A1116).

instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3*.

Prop. 2006/07:106

En ansökan om ändring skall, om den görs av den som har gjort ansökan enligt 4 §, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat en ansökan enligt 4 § får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

6 §

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

7 §

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Vid verkställighet av ett utländskt avgörande som rör en säkerhetsåtgärd skall i stället bestämmelserna om verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2.2 Förslag till lag om ändring i sjömanslagen
(1973:282)

Prop. 2006/07:106

Härigenom föreskrivs att 14 § sjömanslagen (1973:282) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Tvist om sjömans anställningsförhållande får inte dras inför utländsk myndighet.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket 1–3* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:77.

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 60 § och 21 kap. 2 § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

60 §

Ett avtal som har ingåtts innan tvist har uppkommit och som inskränker kärandens rätt att få en tvist om transport av styckegods enligt detta kapitel prövad vid domstol är ogiltigt i den mån det begränsar kärandens rätt att enligt eget val väcka talan vid domstol för den ort

1. där svaranden har sitt huvudkontor eller, om huvudkontor saknas, där svaranden har sin vanliga vistelseort,

2. där transportavtalet ingicks, förutsatt att svaranden där har driftställe för sin rörelse, filial eller företrädare, genom vars förmedling avtalet har ingåtts, eller

3. där den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger.

Utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket kan talan alltid väckas vid domstol för den ort som har angetts i transportavtalet. Efter det att tvist har uppkommit får parterna fritt avtala hur en tvist skall behandlas.

Om ett konossement har utfärdats enligt ett certeparti som innehåller bestämmelser om behörig domstol eller skiljedomsförfarande utan att konossementet uttryckligen anger att dessa bestämmelser är bindande för innehavaren av konossementet, får transportören inte åberopa bestämmelserna mot en innehavare av konossementet som har förvärvat det i god tro.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *lagen (1992:794) med anledning av Sveriges tillträde till Lugano-konventionen.*

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.*

I fråga om behörigheten för sjörättsdomstol att ta upp tvistemål som avses i 1 § första stycket skall bestämmelserna om laga domstol i tvistemål i allmänhet tillämpas.

Talan får även väckas vid sjörättsdomstolen för den ort där fartyget finns. Har säkerhet för en fordran ställts hos en myndighet till befrielse från kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd, får talan väckas även vid sjörättsdomstolen för den ort där säkerheten har ställts. Talan angående en fordran som säkerheten har avsett får väckas vid sistnämnda sjörättsdomstol, även om säkerheten har upphört att gälla.

Finns inte sjörättsdomstol på den ort där svaranden har kunnat sökas enligt första och andra stycket, väcks talan vid den sjörättsdomstol som är närmast den orten.

Om flera är redare i ett fartyg, skall fartygets hemort anses som redariets hemvist.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket* 1–3 den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:81.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna

Prop. 2006/07:106

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *förordningen gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningen* till att domen inte erkänns eller verkställs *här i landet*, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

Föreslagen lydelse

5 §

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall *bestämmelserna om erkännande och verkställighet i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område*¹ (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *dessa bestämmelser gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningens bestämmelser* till att domen inte erkänns eller verkställs *i Sverige*, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

6 §²

När en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8 i 1992 års fondkonvention tillämpas det förfarande som föreskrivs i 21 kap. 6 § sjölagen (1994:1009).

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i *förordningen* och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *bestämmelserna i Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i *dessa bestämmelser* och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

² Senaste lydelse 2006:82.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Genom Amsterdamfördragets ikraftträdande blev det möjligt att inom ramen för det gemenskapsrättsliga samarbetet enligt avdelning IV i EG-fördraget anta rättsakter om privaträttsligt samarbete. Denna möjlighet har bl.a. utnyttjats genom antagandet av Bryssel I-förordningen. I ett särskilt protokoll undantas Danmark från samarbetet i avdelning IV i EG-fördraget. Detta innebär bl.a. att Bryssel I-förordningen inte är tillämplig i förhållande till Danmark.

Europeiska gemenskapen och Danmark har nu ingått ett avtal som innebär att bestämmelserna i Bryssel I-förordningen blir tillämpliga mellan gemenskapen och Danmark. Avtalet är publicerat i Europeiska unionens officiella tidning (EUT L 299, 16.11.2005 s. 62) och finns i svensk lydelse som *bilaga 1*.

Inom Justitiedepartementet har departementspromemorian Danmarksavtalen (Ds 2006:21) utarbetats. I promemorian föreslås de författningsändringar som avtalet föranleder. Promemorian har remissbehandlats. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. I *bilaga 4* finns en förteckning över remissinstanserna. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2006/8508/DOM).

Parallellt med avtalet om Bryssel I-förordningen har ett avtal om förordning (EG) nr 1348/2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur förhandlats fram mellan Europeiska gemenskapen och Danmark. Det avtalet behandlas inte i propositionen eftersom det inte föranleder några lagändringar (jfr promemorian s. 35).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 8 februari 2007 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet har lämnat lagförslagen utan erinran men förordat att avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark införlivas med svensk rätt genom transformering eller inkorporering. Enligt Lagrådets mening kan det också vara lämpligt att i vart fall i propositionen redovisa den närmare innebörden av de övergångsbestämmelser som finns i avtalet. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitten 6.1 och 7. I förhållande till lagrådsremissen har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten.

4 Internationell verkställighet av privaträttsliga avgöranden, m.m.

4.1 Bryssel I-förordningen

Det finns flera europeiska konventioner och EG-förordningar som reglerar frågor om domstols behörighet och frågor om erkännande och

verkställighet av domar och andra avgöranden. År 1968 antogs konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (Brysselkonventionen). Den har tillträtts av de 15 stater som var medlemmar i EU före utvidgningen år 2004. En med Brysselkonventionen parallell konvention är Luganokonventionen. Den antogs år 1988 och har tillträtts av de 15 stater som var medlemmar i EU före utvidgningen år 2004, av den nuvarande EU-medlemmen Polen samt av Island, Norge och Schweiz. Bryssel- och Luganokonventionerna är tillämpliga på internationella tvister på privaträttens område. Konventionerna är uppbyggda som s.k. dubbla konventioner. De reglerar inte bara frågor om erkännande och verkställighet av utländska avgöranden utan också frågor om domstolars internationella behörighet.

En översyn av Brysselkonventionen resulterade i en rad ändringsförslag av både saklig och redaktionell karaktär. Förslagen har kommit till uttryck i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) som ersatt Brysselkonventionen i förhållande till samtliga medlemsstater inom EU utom Danmark. Enligt ett särskilt protokoll skall nämligen åtgärder som har beslutats i enlighet med avdelning IV i EG-fördraget inte vara bindande för eller tillämpliga i Danmark. Detta innebär att Brysselkonventionen, och inte Bryssel I-förordningen, har fortsatt att reglera förhållandet mellan Danmark och de 14 andra stater som var medlemmar i EU före utvidgningen år 2004.

4.2 Nordiskt samarbete

De nordiska länderna har sedan länge ett samarbete när det gäller erkännande och verkställighet av varandras domar. De viktigaste svenska bestämmelserna på området finns i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område (1977 års lag) och i förordningen (1977:1005) om nordisk verkställighet på privaträttens område. Av 7 § i 1977 års lag framgår dock att lagen inte tillämpas om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som omfattas av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden. Det innebär att bl.a. Bryssel I-förordningens och Brysselkonventionens bestämmelser har företräde framför bestämmelserna i 1977 års lag.

4.3 Svenska bestämmelser

För att utländska domar och andra avgöranden skall få verkställas i Sverige förutsätts en särskild föreskrift om det. Detta följer av 3 kap. 2 § utsökningsbalken. I egenskap av EG-förordning är Bryssel I-förordningen tillämplig i Sverige utan att den genomförs genom nationell normgivning. Förordningen kompletteras dock av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden. I den lagen finns

bestämmelser rörande bl.a. förfarandet i Svea hovrätt och i Högsta domstolen för att få ett utländskt avgörande verkställt i Sverige. Av 7 § första stycket samma lag framgår att ett utländskt avgörande som med stöd av Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen har förklarats vara verkställbart i Sverige skall verkställas enligt utskönningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

5 Avtalet mellan EG och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

5.1 Avtalets tillkomst

Europeiska unionens råd bemyndigade den 8 maj 2003 kommissionen att bl.a. förhandla ett avtal som utvidgade tillämpningsområdet för bestämmelserna i Bryssel I-förordningen till att även gälla Danmark. Sedan avtalet förhandlats fram beslutade rådet den 20 september 2005 om undertecknande av avtalet med förbehåll för rådets senare beslut om ingående av avtalet.⁵ Avtalet undertecknades på Europeiska gemenskapens vägnar den 19 oktober 2005⁶, med förbehåll för att det ingås vid en senare tidpunkt. Sedan samrådsförfarande med Europaparlamentet ägt rum har rådet den 27 april 2006 beslutat ingå avtalet på gemenskapens vägnar.⁷

5.2 Avtalets innehåll

Avtalet innebär att bestämmelserna i Bryssel I-förordningen, som utgör en del av avtalet, skall gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark (artikel 2).

Danmark skall enligt avtalet inte delta i antagandet av ändringar i Bryssel I-förordningen och sådana ändringar skall inte heller vara bindande för eller tillämpliga i Danmark. När ändringar i förordningen antas, skall Danmark meddela kommissionen om landet har för avsikt att genomföra ändringarna eller inte. Om Danmark inte genomför ändringarna, leder detta till att avtalet anses uppsagt om inte parterna kommer överens om något annat (artikel 3).

EG-domstolen kommer att vara behörig att pröva frågor om giltigheten och tolkningen av avtalet. Danmark ges samma rätt som övriga medlemsstater att inkomma med synpunkter till EG-domstolen i ärenden där en domstol i en medlemsstat har vänt sig till EG-domstolen med en begäran om förhandsavgörande om tolkningen av en bestämmelse i Bryssel I-förordningen eller dess tillämpningsföreskrifter (artikel 6).

⁵ EUT L 299, 16.11.2005 s. 61 (2005/790/EG).

⁶ EUT L 299, 16.11.2005 s. 62.

⁷ EUT L 120, 5.5.2006 s. 22 (2006/325/EG).

Kommissionen får vidare rätt att väcka talan vid EG-domstolen mot Danmark rörande bristande fullgörande av skyldigheter som följer av avtalet (artikel 7).

Avtalet träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter det att gemenskapen och Danmark har meddelat varandra att de har vidtagit nödvändiga åtgärder för ändamålet. Gemenskapen har den 2 maj 2006 lämnat sitt meddelande till Danmark. Danmark har lämnat sitt meddelande till gemenskapen den 18 januari 2007. Avtalet kommer sålunda att träda i kraft den 1 juli 2007.

Avtalet skall tillämpas på rättsliga förfaranden som inletts efter avtalets ikraftträdande. En dom som har meddelats efter det att avtalet har trätt i kraft, skall också erkännas och verkställas om förfarandet inleddes innan avtalet trädde i kraft men efter den tidpunkt då Bryssel- eller Luganokonventionen trädde i kraft i såväl ursprungsmedlemsstaten som den medlemsstat där verkställighet begärs (artikel 9).

6 Överväganden och förslag

6.1 Avtalets tillämplighet i Sverige

Regeringens bedömning: Avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område är direkt tillämpligt i Sverige. Någon särskild åtgärd för genomförande av avtalet bör inte vidtas.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens. I promemorian görs inte några särskilda uttalanden i denna fråga. Överväganden och förslag bygger dock på förutsättningen att avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, liksom Bryssel I-förordningen, är tillämpligt i Sverige utan att det införlivas i svensk rätt.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har invänt att det krävs ytterligare lagstiftningsåtgärder för att avtalet skall kunna tillämpas av domstolar och myndigheter i Sverige.

Skälen för regeringens bedömning: *Lagrådet* har påpekat att det i lagrådsremissen inte har redovisats några överväganden som lett till bedömningen att samtliga bestämmelser vilka anknyter till Bryssel I-förordningen i avtalet är direkt tillämpliga i Sverige. Även om så skulle vara fallet lär detta, enligt *Lagrådet*, inte hindra att avtalets bestämmelser införlivas i svensk rätt genom transformering eller inkorporering. Enligt *Lagrådet* kan det också ifrågasättas om det är en rationell och effektiv ordning att, vad gäller den kategori av reglering som här är aktuell, till envar myndighet överlåta bedömningen av frågan i vad mån avtalets bestämmelser är direkt tillämpliga, med utgångspunkt i de kriterier som EG-domstolen har angett i sina avgöranden. *Lagrådet* har av de angivna skälen förordat att avtalet införlivas med svensk rätt.

Avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark gäller domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Inom detta område har Europeiska gemenskapen internt utnyttjat sin normgivningskompetens genom antagandet av Bryssel I-förordningen. Bryssel I-förordningen utgör en fullständig reglering av det rättsområde som förordningen omfattar och det finns inte något utrymme för Sverige att genom nationell lagstiftning införa regler som avviker eller går utöver förordningens bestämmelser. Bryssel I-förordningen innebär vidare att medlemsstaterna är förhindrade att göra åtaganden i förhållande till tredjeland i detta hänseende. Det är därmed Europeiska gemenskapen ensam som är behörig att agera externt på det sätt som har skett genom ingående av avtalet med Danmark (jfr EG-domstolens yttrande den 7 februari 2006 i A-1/03).

Enligt artikel 300 punkt 7 i EG-fördraget skall avtal som Europeiska gemenskapen ingår enligt den ordning som anges i artikeln vara bindande för gemenskapens institutioner och för medlemsstaterna. Om ett sådant avtal kräver särskilda genomförandeåtgärder och om dessa skall vidtas av Europeiska gemenskapen eller av medlemsstaterna avgörs med utgångspunkt från avtalets syfte och närmare innehåll. EG-domstolen har uttalat att bestämmelser i sådana avtal som gemenskapen ingått med tredjeland skall anses direkt tillämpliga om de, med hänsyn till bestämmelsernas ordalydelse samt till avtalets syfte och art, innebär en klar och precis skyldighet vars fullgörande eller verkningar inte är beroende av utfärdandet av ytterligare rättsakter (se t.ex. målen 12/86 Demirel mot Stadt Schwäbisch Gmünd, REG 1987 s. 3719 och 18/90 Office national de l'emploi mot Kziber, REG 1991 s. I-199).

Syftet med det aktuella avtalet är att utvidga tillämpningsområdet för bestämmelserna i Bryssel I-förordningen så att det även omfattar Danmark. Bestämmelserna i avtalet är klara och preciserade och utgör en uttömmande reglering av de frågor som avtalet omfattar. Regeringen anser mot denna bakgrund att det står klart att avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område är direkt tillämpligt i Sverige. Det bör också nämnas att Europeiska gemenskapen har utgått ifrån att avtalet i och med ikraftträdandet kommer att bli direkt tillämpligt i medlemsstaterna. Sålunda har Europeiska gemenskapen i omedelbar anslutning till att den har ingått avtalet meddelat Danmark att samtliga nödvändiga åtgärder som krävs för ikraftträdandet har vidtagits. Såvitt känt anser inte heller någon av övriga medlemsstater att avtalet behöver införlivas i den nationella rättsordningen.

Vad därefter beträffar frågan om avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ändå bör införlivas i svensk rätt kan inledningsvis konstateras att EG-domstolen beträffande förordningar, som enligt artikel 249 i EG-fördraget är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, har slagit fast att dessa träder i kraft uteslutande genom att de publiceras i Europeiska unionens tidning. EG-domstolen har dessutom uttalat att alla metoder för införlivande är oförenliga med fördraget och skulle innebära ett hinder för förordningarnas genomslag och en fara för deras samtida och enhetliga tillämpning inom hela gemenskapen. (Mål 39/72 kommissionen mot Italien, REG 1973 s. 101).

EG-domstolen har inte prövat frågan om avtal som Europeiska gemenskapen har ingått och som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna får införlivas i nationell rätt. Enligt avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark utgör emellertid bestämmelserna i Bryssel I-förordningen en integrerad del av avtalet. Ett införlivande av avtalet i svensk rätt skulle därmed innebära ett införlivande av bestämmelserna i förordningen. Enligt regeringens mening gör sig därför ändamålsskäl i EG-domstolens ovan nämnda uttalanden i 1973 års fall gällande även beträffande avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. På grund härav anser regeringen att avtalet inte bör införlivas i svensk rätt.

6.2 Kompletterande bestämmelser till avtalet m.m.

Regeringens förslag: I lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden skall anges att lagen kompletterar, utöver bl.a. Bryssel I-förordningen, avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Dessutom skall de hänvisningar till Bryssel I-förordningen som finns i andra lagar ändras så att hänvisningarna även omfattar avtalet mellan gemenskapen och Danmark.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: Avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område innebär att bestämmelserna i Bryssel I-förordningen blir tillämpliga även i förhållande till Danmark.

I lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av vissa utländska avgöranden (2006 års lag) finns kompletterande bestämmelser rörande bl.a. exekvaturförfarandet i Svea hovrätt och i Högsta domstolen. Dessa bestämmelser bör även tillämpas vid verkställighet av danska avgöranden med stöd av avtalet.

Av 1 § i 2006 års lag framgår att lagen kompletterar bl.a. Bryssel I-förordningen. Det framgår av Bryssel I-förordningen att den inte är tillämplig i förhållande till Danmark (artikel 1.3). I avtalet mellan gemenskapen och Danmark anges det att Bryssel I-förordningens bestämmelser skall gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark (artikel 2.1). Avtalet innebär däremot inte att Bryssel I-förordningen är direkt tillämplig i förhållande till Danmark. Beträffande vissa artiklar i Bryssel I-förordningen anges det vidare i avtalet att de inte skall gälla eller att de skall ha en annan innebörd vid tillämpningen av avtalet (artikel 2.2). Slutligen framgår det att avtalet i vissa angivna situationer upphör att gälla (artiklarna 3.7, 4.5 och 11).

Av det ovan anförda framgår enligt regeringens mening att det inte är tillräckligt att det i 2006 års lag anges att den kompletterar Bryssel I-förordningen. Det bör därför framgå av lagen att den även kompletterar avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Även i förhållande till Danmark skall bestämmelserna i Bryssel I-förordningen ha företräde framför de bestämmelser om myndighets respektive sjörättsdomstols behörighet och de bestämmelser om avtal om jurisdiktion som finns i 14 § första stycket sjömanslagen (1973:282) samt 13 kap. 60 § och 21 kap. 2 § sjölagen (1994:1009). Detsamma gäller vid erkännande och verkställighet av en dom enligt lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna. Dessa lagar bör därför ändras så att undantagen i paragraferna även omfattar avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark.

7 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2007.

Promemorians förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Remissinstanserna har inte haft något att invända mot förslaget i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Avtalet träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter det att den Europeiska gemenskapen och Danmark har meddelat varandra att de har avslutat de förfaranden som krävs för ändamålet. Gemenskapen har den 2 maj 2006 lämnat sitt meddelande till Danmark. Danmark har lämnat sitt meddelande till gemenskapen den 18 januari 2007. Avtalet kommer alltså att träda i kraft den 1 juli 2007. Lagändringarna och avtalet bör träda i kraft samtidigt. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 juli 2007.

Av avtalet framgår att det skall tillämpas på rättsliga förfaranden som inletts efter avtalets ikraftträdande. En dom som har meddelats efter det att avtalet har trätt i kraft skall också erkännas och verkställas i enlighet med avtalet om förfarandet inleddes innan avtalet trädde i kraft men efter den tidpunkt då Bryssel- eller Luganokonventionen trädde i kraft i såväl ursprungsmedlemsstaten som den medlemsstat där verkställighet begärs (artikel 9). Av regeringens tillkännagivande (2001:880) av staters tillträde till Luganokonventionen framgår att Luganokonventionen trädde i kraft i Danmark den 1 mars 1996 och i Sverige den 1 januari 1993. Av regeringens tillkännagivande (2000:1169) av staters anslutning till konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till Brysselkonventionen framgår att Brysselkonventionen trädde i kraft i Danmark den 1 december 1998 och i Sverige den 1 januari 1999. Den första tidpunkt då antingen Lugano- eller Brysselkonventionen var i kraft både i Danmark och Sverige är sålunda den 1 mars 1996. En dansk dom som har meddelats efter det att avtalet har trätt i kraft skall därför erkännas

och verkställas i Sverige om det danska domstolsförfarandet inleddes efter den 1 mars 1996. Prop. 2006/07:106

Det finns inget behov av övergångsbestämmelser till de föreslagna lagändringarna.

8 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens bedömning: De föreslagna lagändringarna leder inte till några ökade kostnader för det allmänna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft något att invända mot bedömningen i denna del.

Skälen för regeringens bedömning: Avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område innebär att det blir möjligt att ansöka om verkställighet av danska domar i Sverige med stöd av Bryssel I-förordningens bestämmelser. För närvarande verkställs sådana avgöranden med stöd av Brysselkonventionen.

Det förhållandet att exekvaturförfarandet enligt Bryssel I-förordningen skiljer sig något från förfarandet enligt Brysselkonventionen kommer enligt regeringens bedömning inte innebära att kostnaderna för handläggningen av ansökningar om verkställighet av danska domar ökar. Inte heller de äkthetsintyg som svenska myndigheter är skyldiga att utfärda när verkställighet skall äga rum i Danmark torde innebära några ökade kostnader, eftersom sådana intyg också skall utfärdas enligt Brysselkonventionen. De föreslagna författningsändringarna bedöms därför inte medföra några ökade kostnader för det allmänna.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om internationell verkställighet av vissa avgöranden

1 § Denna lag innehåller *bestämmelser som kompletterar*

1. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område¹ (Bryssel I-förordningen),

2. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner² (Brysselkonventionen),

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område³ (Luganokonventionen),

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

² EGT 1998 C 27, 26.1.1998, s. 1 (Celex 41998A0126).

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar⁴ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), och

5. *avtalet den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område*⁵.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde.

Ändringen av paragrafens inledning är redaktionell och innebär inte någon ändring i sak.

Av den nya *punkten fem* framgår att lagens bestämmelser även kompletterar avtalet den 19 oktober 2005 mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark. Avtalet innebär att bestämmelserna i Bryssel I-förordningen skall gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark.

Erkännande och verkställighet enligt bestämmelserna i Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen

Ändringen av mellanrubriken är en följd av den nya femte punkten i 1 §. Det i den punkten angivna avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark innebär att *bestämmelserna* i Bryssel I-förordningen skall gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark (jfr artikel 2 i avtalet). Genom ändringen av mellanrubriken omfattar den också erkännande och verkställighet av danska avgöranden med tillämpning av avtalet mellan gemenskapen och Danmark.

3 § Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § 1–3 eller 5 skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att ett visst slags avgörande inte får erkännas eller verkställas i Sverige.

Ändringen innebär att hänvisningen till 1 § också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

4 § Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § 1–3 eller 5 om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

Paragrafen innehåller en kompletterande regel avseende förfarandet i Svea hovrätt vid den inledande prövningen i exekvaturförfarandet.

Ändringen innebär att hänvisningen till 1 § också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

³ EGT 1988 L 319, 25.11.1988, s. 9 (Celex 41988A0592).

⁴ EUT L 143, 30.4.2004, s. 15 (Celex 32004R0805).

⁵ EUT L 299, 16.11.2005 s. 62 (Celex 22005A1116).

5 § Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § 1–3 eller 5.

En ansökan om ändring skall, om den görs av den som har gjort ansökan enligt 4 §, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat en ansökan enligt 4 § får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

Paragrafen innehåller kompletterande regler avseende prövningen av en ansökan om ändring av ett beslut som har meddelats vid den inledande prövningen.

Ändringen innebär att hänvisningen till 1 § också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

6 § Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § 1–3 eller 5. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

Paragrafen innehåller kompletterande regler om förfarandet i Högsta domstolen.

Ändringen innebär att hänvisningen till 1 § också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

7 § Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § 1–3 eller 5 om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Vid verkställighet av ett utländskt avgörande som rör en säkerhetsåtgärd skall i stället bestämmelserna om verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd tillämpas.

Paragrafen anger vilka bestämmelser som skall tillämpas på verkställighetsstadiet, sedan det enligt reglerna i gemenskapsrättsakterna och de internationella instrumenten jämte reglerna i denna lag har fastställts att verkställighet av ett utländskt avgörande får äga rum här i landet.

Ändringen innebär att hänvisningen till 1 § också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

9.2 Förslaget till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282)

14 § Tvist om sjömans anställningsförhållande får inte dras inför utländsk myndighet.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Paragrafen innehåller ett förbud mot att vända sig till en utländsk myndighet med en tvist om sjömans anställningsförhållande när sjömanslagen (1973:282) är tillämplig.

Ändringen i *andra stycket* innebär att hänvisningen till 1 § i 2006 års lag också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

9.3 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

13 kap. 60 § Ett avtal som har ingåtts innan tvist har uppkommit och som inskränker karendens rätt att få en tvist om transport av styckegods enligt detta kapitel prövad vid domstol är ogiltigt i den mån det begränsar karendens rätt att enligt eget val väcka talan vid domstol för den ort

1. där svaranden har sitt huvudkontor eller, om huvudkontor saknas, där svaranden har sin vanliga vistelseort,
2. där transportavtalet ingicks, förutsatt att svaranden där har driftställe för sin rörelse, filial eller företrädare, genom vars förmedling avtalet har ingåtts, eller
3. där den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger.

Utän hinder av vad som föreskrivs i första stycket kan talan alltid väckas vid domstol för den ort som har angetts i transportavtalet. Efter det att tvist har uppkommit får parterna fritt avtala hur en tvist skall behandlas.

Om ett konossement har utfärdats enligt ett certeparti som innehåller bestämmelser om behörig domstol eller skiljedomsförfarande utan att konossementet uttryckligen anger att dessa bestämmelser är bindande för innehavaren av konossementet, får transportören inte åberopa bestämmelserna mot en innehavare av konossementet som har förvärvat det i god tro.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden*.

Paragrafen reglerar verkan av s.k. jurisdiktions- eller prorogationsklausuler vid styckegodstransport.

I första stycket anges att ett s.k. förhandsavtal om jurisdiktion är ogiltigt om det inskränker karendens möjlighet att väcka talan vid någon av de domstolar som där anges. Ändringen i *fjärde stycket* innebär att bestämmelserna i första stycket inte gäller bl.a. om annat följer av Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen, Luganokonventionen eller avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark. Bestämmelsen borde rätteligen ha ändrats i samband med Sveriges tillträde till Brysselkonventionen och vid Bryssel I-förordningens ikraftträdande (se prop. 1997/98:102 och prop. 2001/02:146).

21 kap. 2 § I fråga om behörigheten för sjörättsdomstol att ta upp tvistemål som avses i 1 § första stycket skall bestämmelserna om laga domstol i tvistemål i allmänhet tillämpas.

Talan får även väckas vid sjörättsdomstolen för den ort där fartyget finns. Har säkerhet för en fordran ställts hos en myndighet till befrielse från kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd, får talan väckas även vid sjörättsdomstolen för den ort där säkerheten har ställts. Talan angående en fordran som säkerheten har avsett får väckas vid sistnämnda sjörättsdomstol, även om säkerheten har upphört att gälla.

Finns inte sjörättsdomstol på den ort där svaranden har kunnat sökas enligt första och andra stycket, väcks talan vid den sjörättsdomstol som är närmast den orten.

Om flera är redare i ett fartyg, skall fartygets hemort anses som rederiets hemvist.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Paragrafen innehåller de allmänna forumbestämmelserna för sjörättsmål.

Ändringen i *femte stycket* innebär att hänvisningen till 1 § i 2006 års lag också omfattar den nya femte punkten i den paragrafen.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna

5 § I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall *bestämmelserna om erkännande och verkställighet i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område*¹ (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *dessa bestämmelser gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningens bestämmelser* till att domen inte erkänns eller verkställs i *Sverige*, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

6 § När en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8 i 1992 års fondkonvention tillämpas det förfarande som föreskrivs i 21 kap. 6 § sjölagen (1994:1009).

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *bestämmelserna i Bryssel I-förordningen* gäller, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i *dessa bestämmelser* och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Paragraferna anger i vilka fall som Bryssel I-förordningens bestämmelser skall tillämpas vid erkännande och verkställighet av vissa domar om ersättning för oljeskada.

Ändringarna i 5 § *första och andra stycket* samt i 6 § *andra stycket* är en följd av den nya femte punkten i 1 § i 2006 års lag. Det i den punkten angivna avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Danmark innebär att *bestämmelserna* i Bryssel I-förordningen skall gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark (jfr artikel 2 i avtalet). Ändringarna innebär att bestämmelserna om erkännande och verkställighet i Bryssel I-förordningen också skall tillämpas vid erkännande och verkställighet i Sverige av danska domar i mål om ersättning från de internationella oljeskadefonderna.

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

ur Europeiska Unionens officiella tidning (EUT) 16.11.2005, L 299, s. 62

Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

EUROPEISKA GEMENSKAPEN, nedan kallad gemenskapen,
å ena sidan, och

KONUNGARIKET DANMARK, nedan kallat "Danmark",
å den andra,

SOM ÖNSKAR införa enhetliga regler för behörighetskonflikter på
privaträttens område och förenkla formaliteterna, så att domar kan
erkännas och verkställas snabbt och enkelt inom gemenskapen,

SOM BEAKTAR att medlemsstaterna den 27 september 1968, inom
ramen för artikel 293 fjärde strecksatsen i fördraget om upprättandet av
Europeiska gemenskapen, ingick konventionen om domstols behörighet
och om verkställighet av domar på privaträttens område¹ (Bryssel-
konventionen), i dess lydelse enligt konventionerna om nya medlems-
staters anslutning till den konventionen. Den 16 september 1988 ingick
medlemsstaterna och Eftastaterna konventionen om domstols behörighet
och om verkställighet av domar på privaträttens område² (Lugano-
konventionen) som är en parallellkonvention till Brysselkonventionen,

SOM BEAKTAR att huvuddelen av Brysselkonventionen har tagits över
i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om
domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på
privaträttens område³ (Bryssel I-förordningen),

SOM HÄNVISAR till protokollet om Danmarks ställning, som är fogat
till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av
Europeiska gemenskapen ("protokollet om Danmarks ställning"), enligt
vilket Danmark inte är bundet av Bryssel I-förordningen och inte heller
omfattas av dess tillämpning,

¹ EGT L 299, 31.12.1972, s. 32. EGT L 304, 30.10.1978, s. 1. EGT L 388, 31.12.1982, s. 1.
EGT L 285, 3.10.1989, s. 1. EGT C 15, 15.1.1997, s. 1. Se EGT C 27, 26.1.1998, s. 1, för
en konsoliderad text.

² EGT L 319, 25.11.1988, s. 9.

³ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning
(EG) nr 2245/2004 (EUT L 381, 28.12.2004, s. 10).

SOM BETONAR att man måste finna en lösning på den otillfredsställande rättsliga situation som följer av olika regler om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar inom gemenskapen,

SOM ÖNSKAR att bestämmelserna i, eventuella ändringar av och tillämpningsföreskrifterna till Bryssel I-förordningen i enlighet med internationell lag skall vara tillämpliga på förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark som en medlemsstat med en särskild ställning med hänsyn till avdelning IV i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

SOM BETONAR att det bör säkerställas att det råder kontinuitet mellan Brysselkonventionen och detta avtal och att övergångsbestämmelserna i Bryssel I-förordningen bör tillämpas även för detta avtal. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av bestämmelserna i Brysselkonventionen, och 1971 års protokoll⁴ bör fortsätta att vara tillämpligt också på de fall som redan hade anhängiggjorts när detta avtal träder i kraft,

SOM BETONAR att Brysselkonventionen också skall fortsätta att tillämpas på de territorier i medlemsstaterna som faller inom den konventionens territoriella tillämpningsområde och som inte omfattas av detta avtal,

SOM BETONAR vikten av ett fungerande samarbete mellan gemenskapen och Danmark med avseende på förhandlingarna om och ingåendet av internationella avtal som kan påverka eller förändra tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen,

SOM BETONAR att Danmark bör eftersträva att ansluta sig till internationella avtal som ingåtts av gemenskapen, när Danmarks deltagande i dessa avtal är av betydelse för en enhetlig tillämpning av Bryssel I-förordningen och detta avtal,

SOM PÅPEKAR att EG-domstolen bör vara behörig när det gäller att garantera en enhetlig tillämpning och tolkning av detta avtal, inklusive bestämmelserna i Bryssel I-förordningen och de eventuella tillämpningsföreskrifter från gemenskapen som är en del av detta avtal,

SOM HÄNVISAR till EG-domstolens behörighet enligt artikel 68.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen att meddela förhandsavgöranden om giltigheten och tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av avdelning IV i fördraget, inklusive giltigheten och tolkningen av detta avtal, samt till att Danmark, som en följd av protokollet om Danmarks ställning, inte skall

⁴ EGT L 204, 2.8.1975, s. 28. EGT L 304, 30.10.1978, s. 1. EGT L 388, 31.12.1982, s. 1. EGT L 285, 3.10.1989, s. 1. EGT C 15, 15.1.1997, s. 1. Se EGT C 27, 26.1.1998, s. 28, för en konsoliderad text.

vara bundet av denna bestämmelse och inte heller omfattas av dess tillämpning,

SOM ANSER att EG-domstolen bör vara behörig att meddela förhandsavgöranden om giltigheten och tolkningen av detta avtal på begäran av en dansk domstol, och att danska domstolar därför bör begära förhandsavgöranden på samma villkor som andra medlemsstaters domstolar när det gäller tolkningen av Bryssel I-förordningen och dess tillämpningsföreskrifter,

SOM HÄNVISAR till bestämmelsen om att enligt artikel 68.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen får rådet, kommissionen eller en medlemsstat begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av avdelning IV i fördraget, inklusive tolkningen av detta avtal, samt till att Danmark, som en följd av protokollet om Danmarks ställning, inte skall vara bundet av denna bestämmelse och inte heller omfattas av dess tillämpning,

SOM ANSER att Danmark, på samma villkor som andra medlemsstater när det gäller Bryssel I-förordningen och dess tillämpningsföreskrifter, bör ha möjlighet att begära förhandsavgöranden från EG-domstolen om tolkningen av detta avtal,

SOM BETONAR att enligt dansk lagstiftning bör de danska domstolarna – när de tolkar detta avtal och bestämmelserna i Bryssel I-förordningen och eventuella tillämpningsföreskrifter som är en del av detta avtal – ta vederbörlig hänsyn till rättspraxis som utvecklats genom EG-domstolens och EG-medlemsstaternas nationella domstolars avgöranden rörande Brysselkonventionen, Bryssel I-förordningen och eventuella tillämpningsföreskrifter,

SOM ANSER att det bör vara möjligt att begära att EG-domstolen prövar frågor om underlåtenhet att uppfylla skyldigheter enligt detta avtal i enlighet med de bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som reglerar förfarandena vid domstolen,

SOM BEAKTAR att detta avtal är bindande för medlemsstaterna i enlighet med artikel 300.7 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen; därför bör Danmark, om en medlemsstat skulle bryta mot avtalet, kunna vända sig till kommissionen i dess egenskap av fördragets väktare,

Artikel 1

Syfte

1. Syftet med detta avtal är att tillämpa bestämmelserna i "Bryssel I-förordningen" och tillämpningsföreskrifterna för denna på förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark, i enlighet med artikel 2.1 i detta avtal.
2. De avtalsslutande parterna har som mål att nå fram till en enhetlig tillämpning och tolkning av bestämmelserna i Bryssel I-förordningen och tillämpningsföreskrifterna för denna i alla medlemsstater.
3. Bestämmelserna i artiklarna 3.1, 4.1 och 5.1 i detta avtal är en följd av protokollet om Danmarks ställning.

Artikel 2

Domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

1. Bestämmelserna i Bryssel I-förordningen, som är fogad till och utgör en del av detta avtal, samt de tillämpningsföreskrifter som har antagits i enlighet med artikel 74.2 i förordningen och – när det gäller tillämpningsföreskrifter som antagits efter det att avtalet trätt i kraft – som genomförts av Danmark i enlighet med vad som anges i artikel 4 i detta avtal samt de åtgärder som antagits med stöd av artikel 74.1 i förordningen, skall enligt internationell rätt gälla i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark.
2. I detta avtal skall emellertid tillämpningen av bestämmelserna i förordningen ändras på följande sätt:
 - a) Artikel 1.3 skall inte gälla.
 - b) I artikel 50 skall följande stycke läggas till (andra stycket):

"2. En sökande som begär verkställighet av ett avgörande som har meddelats av en administrativ myndighet i Danmark avseende ett avtal om underhållsskyldighet kan emellertid i verkställighetsmedlemsstaten erhålla de förmåner som anges i första stycket, om han företer ett intyg från det danska justitieministeriet som bekräftar att han uppfyller de ekonomiska villkor som gäller för erhållande av rättshjälp, helt eller delvis, eller befrielse från kostnader och avgifter."
 - c) I artikel 62 skall följande stycke läggas till (andra stycket):

"2. I mål om underhållsskyldighet avses med uttrycket domstol också de danska administrativa myndigheterna."

- d) Artikel 64 skall gälla havsgående fartyg som är registrerade såväl i Danmark som i Grekland och Portugal. Prop. 2006/07:106
Bilaga 1
- e) Dagen för detta avtals ikraftträdande skall gälla i stället för det datum för förordningens ikraftträdande som anges i artikel 70.2 samt artiklarna 72 och 76 i denna.
- f) Övergångsbestämmelserna för detta avtal skall gälla i stället för artikel 66 i förordningen.
- g) I bilaga I skall följande läggas till: "i Danmark: artikel 246.2 och 246.3 i lagen om rättsvård (*lov om rettens pleje*)".
- h) I bilaga II skall följande läggas till: "i Danmark: *byretten*".
- i) I bilaga III skall följande läggas till: "i Danmark: *landsretten*".
- j) I bilaga IV skall följande läggas till: "i Danmark, genom överklagande till *Højesteret* med tillåtelse från *Procesbevillingsnævnet*".

Artikel 3

Ändringar av Bryssel I-förordningen

1. Danmark skall inte delta i antagandet av ändringar av Bryssel I-förordningen och inga sådana ändringar skall vara bindande för eller tillämpliga i Danmark.
2. När ändringar av förordningen antas skall Danmark meddela kommissionen om landet har för avsikt att genomföra ändringarna eller inte. Ett sådant meddelande skall lämnas vid tidpunkten för antagandet av ändringarna eller inom 30 dagar därefter.
3. Om Danmark beslutar att genomföra ändringarna skall det av meddelandet framgå om genomförandet kan ske på administrativ väg eller om det kräver godkännande i Folketinget.
4. Om det framgår av meddelandet att genomförandet kan ske på administrativ väg, skall det också anges att alla nödvändiga administrativa åtgärder träder i kraft den dag då ändringarna av förordningen träder i kraft, eller att de har trätt i kraft på meddelandedagen, beroende på vilken av dessa dagar som infaller sist.
5. Om det framgår av meddelandet att genomförandet kräver godkännande i Folketinget skall följande bestämmelser vara tillämpliga:
 - a) Lagstiftningsåtgärder i Danmark skall träda i kraft den dag då ändringarna av förordningen träder i kraft, eller inom sex månader från meddelandedagen, beroende på vilken av dessa dagar som infaller sist.

b) Danmark skall meddela kommissionen vilken dag genomförandeåtgärderna träder i kraft.

6. Ett meddelande från Danmark om att ändringarnas innehåll har genomförts i landet, i enlighet med punkterna 4 och 5, skapar en rad ömsesidiga förpliktelser enligt internationell rätt mellan Danmark och gemenskapen. Ändringarna av förordningen skall därefter utgöra ändringar av detta avtal och skall anses som fogade till avtalet.

7. I fall när

a) Danmark meddelar beslut om att inte genomföra innehållet i genomförandeåtgärderna, eller

b) Danmark inte avger ett meddelande inom den 30-dagarsfrist som anges i punkt 2, eller

c) lagstiftningsåtgärder i Danmark inte träder i kraft inom den tidsfrist som anges i punkt 5,

skall detta avtal anses vara uppsagt, om inte parterna beslutar annat inom 90 dagar eller, i den situation som avses i punkt c, lagstiftningsåtgärder i Danmark träder i kraft inom samma period. Uppsägningen får verkan tre månader efter utgången av 90-dagarsperioden.

8. Rättsliga förfaranden som inletts och officiella handlingar som formellt upprättats eller registrerats före dagen för uppsägning av avtalet i enlighet med punkt 7 påverkas inte av uppsägningen.

Artikel 4

Genomförandebestämmelser

1. Danmark skall inte delta i antagandet av yttranden i den kommitté som avses i artikel 75 i Bryssel I-förordningen. Tillämpningsföreskrifter som antas i enlighet med artikel 74.2 i den förordningen skall inte vara bindande för eller tillämpliga i Danmark.

2. När tillämpningsföreskrifter antas i enlighet med artikel 74.2 i förordningen skall Danmark meddelas om dessa. Danmark skall meddela kommissionen om man avser att genomföra innehållet i tillämpningsföreskrifterna eller inte. Meddelande om detta skall lämnas vid mottagandet av tillämpningsföreskrifterna eller inom 30 dagar därefter.

3. Av meddelandet skall framgå att alla nödvändiga administrativa åtgärder i Danmark träder i kraft den dag då tillämpningsföreskrifterna träder i kraft, eller att de har trätt i kraft på meddelandedagen, beroende på vilken av dessa dagar som infaller sist.

4. Ett meddelande från Danmark om att innehållet i tillämpningsföreskrifterna har genomförts i landet skapar en rad ömsesidiga förpliktelser enligt internationell rätt mellan Danmark och gemenskapen. Tillämpningsföreskrifterna utgör därefter en del av detta avtal.

5. I fall när:

a) Danmark meddelar beslut om att inte genomföra innehållet i tillämpningsföreskrifterna, eller

b) Danmark inte avger ett meddelande inom den 30-dagarsfrist som anges i punkt 2,

skall detta avtal anses vara uppsagt, om inte parterna beslutar annat inom 90 dagar. Uppsägningen får verkan tre månader efter utgången av 90-dagarsperioden.

6. Rättsliga förfaranden som inletts och officiella handlingar som formellt upprättats eller registrerats före dagen för uppsägning av avtalet i enlighet med punkt 5 påverkas inte av uppsägningen.

7. Om genomförandet undantagsvis kräver godkännande i Folketinget i Danmark skall detta anges i Danmarks meddelande enligt punkt 2 och artikel 3.5–8 skall vara tillämplig.

8. Danmark skall till kommissionen meddela ändringar i de uppgifter som anges i artikel 2.2 g–j i detta avtal. Kommissionen skall anpassa artikel 2.2 g–j i enlighet med detta.

Artikel 5

Internationella avtal som påverkar Bryssel I-förordningen

1. Internationella avtal som gemenskapen ingår på grundval av bestämmelserna i Bryssel I-förordningen skall inte vara bindande för eller tillämpliga i Danmark.

2. Danmark skall avstå från att ingå internationella avtal som kan påverka eller förändra tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen som är fogad till avtalet, såvida det inte sker med gemenskapens samtycke och det finns tillfredsställande arrangemang när det gäller förhållandet mellan detta avtal och det internationella avtalet i fråga.

3. Vid förhandlingar om internationella avtal som kan påverka eller förändra tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen som är fogad till detta avtal, skall Danmark samordna sin hållning med gemenskapen och avstå från alla åtgärder som kan vara till skada för målsättningarna med en samlad hållning från gemenskapens sida inom ramen för gemenskapens behörighet i sådana förhandlingar.

EG-domstolens behörighet med avseende på tolkningen av avtalet

1. När det uppstår en fråga om giltigheten eller tolkningen av detta avtal i ett mål inför en dansk domstol, skall denna domstol begära avgörande vid EG-domstolen om en domstol i en annan medlemsstat i Europeiska unionen under samma omständigheter skulle behöva göra så i enlighet med Bryssel I-förordningen och de tillämpningsföreskrifter som avses i artikel 2.1 i detta avtal.

2. Enligt dansk rätt skall domstolarna i Danmark när de tolkar detta avtal ta vederbörlig hänsyn till EG-domstolens praxis rörande bestämmelserna i Brysselkonventionen, Bryssel I-förordningen och eventuella tillämpningsföreskrifter.

3. Danmark får, i likhet med rådet, kommissionen och varje medlemsstat, begära prövning av en fråga om tolkningen av detta avtal. Domstolens avgöranden i sådana ärenden skall inte vara tillämpliga på lagakraftvunna domar som meddelats av domstolar i medlemsstaterna.

4. Danmark skall ha rätt att inkomma med synpunkter till EG-domstolen i ärenden där en domstol i en medlemsstat har vänt sig till EG-domstolen med en begäran om förhandsavgörande om tolkningen av en bestämmelse som avses i artikel 2.1.

5. Protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol och domstolens rättegångsregler skall vara tillämpliga.

6. Om bestämmelserna om EG-domstolens avgöranden i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ändras på ett sätt som får följder för avgöranden som rör Bryssel I-förordningen, kan Danmark meddela kommissionen sitt beslut att inte tillämpa ändringarna med avseende på detta avtal. Ett sådant meddelande skall lämnas vid tidpunkten för ikraftträdandet av ändringarna eller inom 60 dagar därefter.

I sådant fall skall detta avtal anses vara uppsagt. Uppsägningen får verkan tre månader efter meddelandet.

7. Rättsliga förfaranden som inletts och officiella handlingar som formellt upprättats eller registrerats före dagen för uppsägning av avtalet i enlighet med punkt 6 påverkas inte av uppsägningen.

Artikel 7

EG-domstolens behörighet med avseende på avtalets fullgörande

1. Kommissionen får väcka talan vid EG-domstolen mot Danmark rörande bristande fullgörande av skyldigheter som följer av detta avtal.

2. Danmark får ge in ett klagomål till kommissionen om en medlemsstat har brustit i fullgörandet av sina skyldigheter enligt detta avtal.

Prop. 2006/07:106
Bilaga 1

3. De relevanta bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som reglerar förfaranden inför domstolen, samt protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol och domstolens rättegångsregler skall vara tillämpliga.

Artikel 8

Territoriellt tillämpningsområde

1. Detta avtal skall vara tillämpligt i de territorier som anges i artikel 299 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

2. Om gemenskapen beslutar att utvidga tillämpningsområdet för Bryssel I-förordningen till att avse territorier som för närvarande regleras av Brysselkonventionen, skall gemenskapen och Danmark samarbeta för att säkra att en sådan tillämpning också utvidgas till Danmark.

Artikel 9

Övergångsbestämmelser

1. Detta avtal skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som inletts och officiella handlingar som formellt upprättats eller registrerats efter avtalets ikraftträdande.

2. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inleddes innan avtalet trädde i kraft skall dock avgöranden som meddelas efter denna tidpunkt erkännas och verkställas i enlighet med detta avtal,

a) om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inleddes efter Bryssel- eller Luganokonventionens ikraftträdande både i ursprungsmedlemsstaten och i den medlemsstat där verkställighet begärs,

b) i alla andra fall om domstolens behörighet grundade sig på bestämmelser som överensstämde med bestämmelserna antingen i detta avtal eller i en konvention som ingåtts mellan ursprungsmedlemsstaten och den stat där verkställighet begärs och som gällde när förfarandena inleddes.

Artikel 10

Förhållande till Bryssel I-förordningen

1. Detta avtal skall inte påverka gemenskapens övriga medlemsstaters tillämpning av Bryssel I-förordningen.

2. Detta avtal skall dock under alla omständigheter tillämpas

a) i frågor som rör behörighet, om svaranden har hemvist i Danmark, eller om domstolarna i Danmark har givits behörighet enligt artikel 22 eller 23 i förordningen, som med stöd av artikel 2 i detta avtal gäller i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark,

b) avseende litispens och mål som har samband med varandra, i enlighet med vad som anges i artiklarna 27 och 28 i Bryssel I-förordningen, som med stöd av artikel 2 i detta avtal gäller i förbindelserna mellan gemenskapen och Danmark, när förfaranden har inletts i en annan medlemsstat än Danmark och i Danmark,

c) i frågor som rör erkännande och verkställighet, om Danmark är antingen ursprungsmedlemsstat eller den medlemsstat där verkställighet begärs.

Artikel 11

Uppsägning av avtalet

1. Detta avtal skall upphöra att gälla om Danmark meddelar övriga medlemsstater att landet inte längre vill utnyttja bestämmelserna i del I i protokollet om Danmarks ställning, i enlighet med artikel 7 i protokollet.

2. Detta avtal kan sägas upp av endera avtalsparten genom meddelande till den andra avtalsparten. Uppsägningen får verkan sex månader efter meddelandedagen.

3. Rättsliga förfaranden som inletts och officiella handlingar som formellt upprättats eller registrerats före dagen för uppsägning av avtalet i enlighet med punkterna 1 eller 2 påverkas inte av uppsägningen.

Artikel 12

Ikraftträdande

1. Avtalet skall antas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras respektive förfaranden.

2. Avtalet skall träda i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter det att de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de har avslutat de förfaranden som krävs för detta ändamål.

Texternas giltighet

Detta avtal skall upprättas i två exemplar på danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska, vilka samtliga texter är lika giltiga.

Som skedde i Bryssel den nittonde oktober tjugohundrafem.

På Europeiska gemenskapens vägnar

På Konungariket Danmarks vägnar

BILAGA

Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1496/2002 av den 21 augusti 2002 om ändring av bilaga I (nationella bestämmelser om domstols behörighet som avses i artiklarna 3.2 och 4.2) och bilaga II (förteckning över domstolar och behöriga myndigheter) till rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och genom kommissionens förordning (EG) nr 2245/2004 av den 27 december 2004 om ändring av bilagorna I, II, III och IV till rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Sammanfattning av promemorian Danmarksavtalen (Ds 2006:21)

Prop. 2006/07:106
Bilaga 2

Europeiska gemenskapen och Danmark har ingått två avtal som innebär att bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) och rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (EG:s delgivningsförordning) blir tillämpliga mellan gemenskapen och Danmark. Avtalen kommer att träda i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter det att avtalsparterna har meddelat varandra att de har avslutat de förfaranden som krävs för ändamålet. Sannolikt kan avtalen träda i kraft sommaren 2007.

Avtalet avseende Bryssel I-förordningen innebär bland annat att bestämmelserna i förordningen skall tillämpas när danska avgöranden skall verkställas i Sverige. I denna promemoria föreslås de kompletterande bestämmelser som föranleds av avtalet. Bland annat föreslås det att det uttryckligen skall framgå av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden att den lagen kompletterar avtalet avseende Bryssel I-förordningen. I denna promemoria föreslås också en motsvarande ändring i förordningen (2005:712) med vissa föreskrifter om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden. När det gäller avtalet om tillämpligheten av EG:s delgivningsförordning görs bedömningen att Sverige och Danmark skall fortsätta att tillämpa en nordisk delgivningskonvention i stället för förordningens bestämmelser. Med det ställningstagandet finns det inget behov av författningsändringar i anledning av avtalet om EG:s delgivningsförordning.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–7 §§ samt rubriken närmast före rubriken till 3 § lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag innehåller *kompletterande bestämmelser till vissa gemenskapsrättsakter och internationella instrument som reglerar domstols behörighet eller erkännande och internationell verkställighet av avgöranden på privaträttens område.*

De gemenskapsrättsakter och internationella instrument som avses är

1. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område⁸ (Bryssel I-förordningen),

2. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner⁹ (Brysselkonventionen),

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område¹⁰ (Luganokonventionen), *och*

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar¹¹ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln).

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller *bestämmelser som kompletterar*

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område³ (Luganokonventionen),

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar⁴ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), *och*

⁸ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

⁹ EGT C 27, 26.1.1998, s. 1 (Celex 41998A0126).

¹⁰ EGT L 319, 25.11.1988, s. 9 (Celex 41988A0592).

¹¹ EUT L 143, 30.4.2004, s. 15 (Celex 32004R0805).

5. *Avtalet mellan den Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område*⁵.

Erkännande och verkställighet enligt *Bryssel I-förordningen*, *Brysselkonventionen* eller *Luganokonventionen*

Erkännande och verkställighet enligt *bestämmelserna i Bryssel I-förordningen*, *Brysselkonventionen* eller *Luganokonventionen*

3 §

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

4 §

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

5 §

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra*

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5*.

⁵ EUT L 299, 16.11.2005 s. 62.

stycket 1–3.

En ansökan om ändring skall, om den görs av den som har gjort ansökan enligt 4 §, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat en ansökan enligt 4 § får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

6 §

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

7 §

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Vid verkställighet av ett utländskt avgörande som rör en säkerhetsåtgärd skall i stället bestämmelserna om verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd tillämpas.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2 Förslag till lag om ändring i sjömanslagen
(1973:282)

Prop. 2006/07:106
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 14 § sjömanslagen (1973:282) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Tvist om sjömans anställningsförhållande får inte dras inför utländsk myndighet.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket 1–3* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 2006:77.

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 60 § och 21 kap. 2 § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

60 §

Ett avtal som har ingåtts innan tvist har uppkommit och som inskränker kärandens rätt att få en tvist om transport av styckegods enligt detta kapitel prövad vid domstol är ogiltigt i den mån det begränsar kärandens rätt att enligt eget val väcka talan vid domstol för den ort

1. där svaranden har sitt huvudkontor eller, om huvudkontor saknas, där svaranden har sin vanliga vistelseort,

2. där transportavtalet ingicks, förutsatt att svaranden där har driftställe för sin rörelse, filial eller företrädare, genom vars förmedling avtalet har ingåtts, eller

3. där den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger.

Utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket kan talan alltid väckas vid domstol för den ort som har angetts i transportavtalet. Efter det att tvist har uppkommit får parterna fritt avtala hur en tvist skall behandlas.

Om ett konossement har utfärdats enligt ett certeparti som innehåller bestämmelser om behörig domstol eller skiljedomsförfarande utan att konossementet uttryckligen anger att dessa bestämmelser är bindande för innehavaren av konossementet, får transportören inte åberopa bestämmelserna mot en innehavare av konossementet som har förvärvat det i god tro.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *lagen (1992:794) med anledning av Sveriges tillträde till Lugano-konventionen*.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden*.

21 kap.
2 §¹

Prop. 2006/07:106
Bilaga 3

I fråga om behörigheten för sjörättsdomstol att ta upp tvistemål som avses i 1 § första stycket skall bestämmelserna om laga domstol i tvistemål i allmänhet tillämpas.

Talan får även väckas vid sjörättsdomstolen för den ort där fartyget finns. Har säkerhet för en fordran ställts hos en myndighet till befrielse från kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd, får talan väckas även vid sjörättsdomstolen för den ort där säkerheten har ställts. Talan angående en fordran som säkerheten har avsett får väckas vid sistnämnda sjörättsdomstol, även om säkerheten har upphört att gälla.

Finns inte sjörättsdomstol på den ort där svaranden har kunnat sökas enligt första och andra stycket, väcks talan vid den sjörättsdomstol som är närmast den orten.

Om flera är redare i ett fartyg, skall fartygets hemort anses som redariets hemvist.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket* 1–3 den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 2006:81.

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *förordningen gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningen* till att domen inte erkänns eller verkställs här i landet, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

Föreslagen lydelse

5 §

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *förordningens bestämmelser gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningens bestämmelser* till att domen inte erkänns eller verkställs här i landet, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

6 §¹

När en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8 i 1992 års fondkonvention tillämpas det förfarande som föreskrivs i 21 kap. 6 § sjölagen (1994:1009).

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i förordningen och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *bestämmelserna i Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i förordningen och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

¹ Senaste lydelse 2006:82.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2006/07:106
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över promemorian lämnats av Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Malmö tingsrätt, Justitiekanslern, Domstolsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Sveriges advokatsamfund samt Föreningen Sveriges kronofogdar.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–7 §§ samt rubriken närmast före rubriken till 3 § lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till vissa gemenskapsrättsakter och internationella instrument som reglerar domstols behörighet eller erkännande och internationell verkställighet av avgöranden på privaträttens område.

De gemenskapsrättsakter och internationella instrument som avses är

1. rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område¹² (Bryssel I-förordningen),

2. konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område jämte tillträdeskonventioner¹³ (Brysselkonventionen),

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område¹⁴ (Luganokonventionen), och

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar¹⁵ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln).

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar

3. konventionen den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område³ (Luganokonventionen),

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar⁴ (förordningen om den europeiska exekutionstiteln), och

5. avtalet den 19 oktober 2005

¹² EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

¹³ EGT C 27, 26.1.1998, s. 1 (Celex 41998A0126).

¹⁴ EGT L 319, 25.11.1988, s. 9 (Celex 41988A0592).

¹⁵ EUT L 143, 30.4.2004, s. 15 (Celex 32004R0805).

mellan den Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område⁵.

Prop. 2006/07:106
Bilaga 5

Erkännande och verkställighet enligt Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen

Erkännande och verkställighet enligt bestämmelserna i Bryssel I-förordningen, Brysselkonventionen eller Luganokonventionen

3 §

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

Om en ansökan görs enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* skall ett avgörande som rör ett civilrättsligt anspråk inte erkännas eller verkställas i Sverige, om det har meddelats i en annan stat inom ramen för ett brottmål som avser ett icke uppsåtligt brott mot någon som

1. varken har hemvist eller är medborgare i den staten,
2. inte har följt ett föreläggande om personlig inställelse, och
3. inte har haft tillfälle att svara i målet.

4 §

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

Vid beslut med anledning av en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall erkännas eller förklaras vara verkställbart i Sverige skall Svea hovrätt bestå av en lagfaren domare.

5 §

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra*

Vid handläggningen i Svea hovrätt av en ansökan om ändring av ett beslut enligt 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5*.

⁵ EUT L 299, 16.11.2005 s. 62 (Celex 22005A1116).

stycket 1–3.

En ansökan om ändring skall, om den görs av den som har gjort ansökan enligt 4 §, ha kommit in till Svea hovrätt inom fyra veckor från den dag då beslutet meddelades.

En domare som har prövat en ansökan enligt 4 § får inte delta i prövningen av en ansökan om ändring av beslutet.

6 §

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3*. Prövningsstillstånd krävs vid överklagande.

Vid handläggningen i Högsta domstolen av ett överklagande av ett beslut i en fråga som avses i 4 § tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av hovrätts beslut, om inte annat följer av en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5*. Prövningstillstånd krävs vid överklagande.

7 §

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *andra stycket 1–3* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Har en ansökan enligt en gemenskapsrättsakt eller ett internationellt instrument som avses i 1 § *1–3 eller 5* om att ett utländskt avgörande skall förklaras vara verkställbart bifallits, skall avgörandet verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har vunnit laga kraft, om inte annat följer av gemenskapsrättsakten eller det internationella instrumentet.

Vid verkställighet av ett utländskt avgörande som rör en säkerhetsåtgärd skall i stället bestämmelserna om verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2 Förslag till lag om ändring i sjömanslagen
(1973:282)

Prop. 2006/07:106
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 14 § sjömanslagen (1973:282) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Tvist om sjömans anställningsförhållande får inte dras inför utländsk myndighet.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket 1–3* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Första stycket gäller inte om annat följer av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:77.

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 60 § och 21 kap. 2 § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

60 §

Ett avtal som har ingåtts innan tvist har uppkommit och som inskränker kärandens rätt att få en tvist om transport av styckegods enligt detta kapitel prövad vid domstol är ogiltigt i den mån det begränsar kärandens rätt att enligt eget val väcka talan vid domstol för den ort

1. där svaranden har sitt huvudkontor eller, om huvudkontor saknas, där svaranden har sin vanliga vistelseort,

2. där transportavtalet ingicks, förutsatt att svaranden där har driftställe för sin rörelse, filial eller företrädare, genom vars förmedling avtalet har ingåtts, eller

3. där den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger.

Utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket kan talan alltid väckas vid domstol för den ort som har angetts i transportavtalet. Efter det att tvist har uppkommit får parterna fritt avtala hur en tvist skall behandlas.

Om ett konossement har utfärdats enligt ett certeparti som innehåller bestämmelser om behörig domstol eller skiljedomsförfarande utan att konossementet uttryckligen anger att dessa bestämmelser är bindande för innehavaren av konossementet, får transportören inte åberopa bestämmelserna mot en innehavare av konossementet som har förvärvat det i god tro.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *lagen (1992:794) med anledning av Sveriges tillträde till Lugano-konventionen*.

Första stycket gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Sverige, Danmark, Finland eller Norge eller om annat följer av *de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § 1–3 eller 5 lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden*.

21 kap.
2 §¹

Prop. 2006/07:106
Bilaga 5

I fråga om behörigheten för sjörättsdomstol att ta upp tvistemål som avses i 1 § första stycket skall bestämmelserna om laga domstol i tvistemål i allmänhet tillämpas.

Talan får även väckas vid sjörättsdomstolen för den ort där fartyget finns. Har säkerhet för en fordran ställts hos en myndighet till befrielse från kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd, får talan väckas även vid sjörättsdomstolen för den ort där säkerheten har ställts. Talan angående en fordran som säkerheten har avsett får väckas vid sistnämnda sjörättsdomstol, även om säkerheten har upphört att gälla.

Finns inte sjörättsdomstol på den ort där svaranden har kunnat sökas enligt första och andra stycket, väcks talan vid den sjörättsdomstol som är närmast den orten.

Om flera är redare i ett fartyg, skall fartygets hemort anses som redariets hemvist.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *andra stycket* 1–3 den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte om annat följer av lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden eller av de gemenskapsrättsakter och internationella instrument som anges i 1 § *1–3 eller 5* den lagen. Andra stycket i denna paragraf gäller dock om fartyget är belagt med kvarstad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:81.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna

Prop. 2006/07:106
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet på privaträttens område (Bryssel I-förordningen) tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *förordningen gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningen* till att domen inte erkänns eller verkställs *här i landet*, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

Föreslagen lydelse

5 §

I fråga om erkännande och verkställighet av en dom mot 2003 års internationella kompletterande oljeskadefond skall *bestämmelserna om erkännande och verkställighet i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet på privaträttens område¹ (Bryssel I-förordningen)* tillämpas, om domen har meddelats i en stat där *desa bestämmelser gäller*.

Leder en tillämpning av *Bryssel I-förordningens bestämmelser* till att domen inte erkänns eller verkställs *i Sverige*, skall frågan i stället avgöras enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll.

6 §²

När en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8 i 1992 års fondkonvention tillämpas det förfarande som föreskrivs i 21 kap. 6 § sjölagen (1994:1009).

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i *förordningen* och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

Detta förfarande tillämpas också när en fråga uppkommer om verkställighet av en dom enligt artikel 8.1 i 2003 års fondprotokoll. Har domen meddelats av en domstol i en stat där *bestämmelserna i Bryssel I-förordningen gäller*, tillämpas dock det förfarande som föreskrivs i *desa bestämmelser* och i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden.

¹ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

² Senaste lydelse 2006:82.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-02-27

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Avtalet mellan EG och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

Enligt en lagrådsremiss den 8 februari 2007 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden,
2. lag om ändring i sjömanslagen (1973:282),
3. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
4. lag om ändring i lagen (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Olof Wetterqvist.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

I lagrådsremissen föreslås vissa lagändringar som är föranledda av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Danmark om att bestämmelserna i Bryssel I – förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område skall vara tillämpliga mellan gemenskapen och Danmark (Danmarksavtalet).

Förslaget till lag om ändring i lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden

Genomförandet av Danmarksavtalet i svensk rätt

En fråga som inte närmare har behandlats i remissen är hur Danmarksavtalet avses bli en del av den svenska rättsordningen.

För att ett folkrättsligt åtagande i form av ett avtal skall kunna tillämpas av svenska domstolar och andra offentliga organ krävs normalt att avtalet införlivats i svensk rätt [jfr t.ex. 13 a § personuppgiftsförordningen (1998:1191)]. Sådana införlivanden kan ske genom att avtalet transformeras till svensk rätt, dvs. arbetas om till svensk författningstext, antingen i form av en ny författning eller genom ändringar i redan gällande författningar, så att dessa bringas i överensstämmelse med de bestämmelser som avtalet innehåller. I andra fall inkorporeras avtalen, dvs. det föreskrivs i lag eller annan författning att avtalets bestämmelser skall gälla som svensk rätt.

Gemenskapsrättens förhållande till nationell rätt innebär att EG-förordningar är *direkt tillämpliga* i nationell rätt. De skall alltså tillämpas av domstolar och andra offentliga organ utan att någon mellankommande

nationell rättsbildning i medlemsstaterna sker eller ens får ske (jfr artikel 249 i EG-fördraget). I andra fall, t.ex. beträffande vissa bestämmelser i direktiv, talar man om *direkt effekt*, varmed avses bl.a. att bestämmelserna grundar rättigheter för enskilda och kan åberopas inför domstolar och andra offentliga organ i medlemsstaterna. Även om direktiv i vissa delar kan ha direkt effekt är medlemsstaterna skyldiga att införliva direktiv i sina nationella rättsordningar. I svensk rätt sker detta regelmässigt genom transformering.

Danmarksavtalet har inte föranlett några ändringar i Bryssel I-förordningen. I stället har i avtalet överenskommit att bestämmelserna i Bryssel I-förordningen i viss utsträckning skall tillämpas mellan gemenskapen och Danmark. Vissa av bestämmelserna i förordningen har dock, när det gäller tillämpning i förhållande till Danmark, modifierats (se bl.a. artikel 2 punkt 2 i avtalet).

De lagändringar som föreslås införda genom det rubricerade förslaget innebär endast att bestämmelserna i lagen med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden skall komplettera inte bara Bryssel I-förordningen utan också Danmarksavtalet. Varken detta lagförslag eller något av de övriga, remitterade lagförslagen innehåller någon bestämmelse som införlivar avtalet med svensk rättsordning. Av lagrådsremissen och däri intagna förslag till lagändringar får därför den slutsatsen dras att Danmarksavtalet förutsatts bli gällande i Sverige och därmed skall tillämpas av domstolar och andra offentliga organ, utan att avtalet genom beslut av riksdag eller regering införlivats med svensk rätt.

Enligt artikel 300 punkt 7 i EG-fördraget skall avtal som gemenskapen ingår i den i artikeln angivna ordningen vara bindande för gemenskapens institutioner och för medlemsstaterna. EG-domstolen har i ett antal avgöranden uttalat att bestämmelser i sådana avtal som gemenskapen ingått med tredje land skall anses direkt tillämpliga om de, med hänsyn till bestämmelsernas ordalydelse samt till avtalets syfte och art, innebär en klar och precis skyldighet vars fullgörande eller verkningar inte är beroende av utfärdandet av ytterligare rättsakter (Mål 12/86 Demirel [1987] ECR 3719, 18/90 Kziber [1991] ECR I-199 och 58/93 Yousfi ./ Belgien [1994] ECR I-1353).

I lagrådsremissen redovisas inte några överväganden som lett till bedömningen att samtliga bestämmelser vilka anknyter till Bryssel I-förordningen i Danmarksavtalet är direkt tillämpliga. Även om så skulle vara lär detta inte hindra, som fallet är i fråga om EG-förordningar, att avtalets bestämmelser införlivas med svensk rätt genom transformering eller inkorporering.

Det kan också, enligt Lagrådets mening, ifrågasättas om det är en rationell och effektiv ordning att, vad gäller den kategori av reglering som här är aktuell, till envar myndighet överlåta bedömningen av frågan i vad mån avtalets bestämmelser är direkt tillämpliga, med utgångspunkt i de kriterier som EG-domstolen angett i sina avgöranden.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts förordar Lagrådet att Danmarksavtalet införlivas med svensk rätt.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Prop. 2006/07:106
Bilaga 6

Av Danmarksavtalet framgår att detta skall tillämpas på bl.a. rättsliga förfaranden som inletts efter avtalets ikraftträdande. En dom som har meddelats efter det att avtalet har trätt i kraft skall också erkännas och verkställas enligt avtalet, om förfarandet inletts innan avtalet trädde i kraft men efter den tidpunkt då Bryssel- eller Luganokonventionen trädde i kraft i såväl ursprungsmedlemsstaten som den medlemsstat där verkställighet begärs (artikel 9).

Oavsett om Danmarksavtalet transformeras eller inkorporeras kan det konstateras att övergångsbestämmelserna blir krångliga att tillämpa, eftersom tillämpningen är beroende av bl.a. vid vilken tidpunkt Bryssel – eller Luganokonventionen trätt i kraft i såväl ursprungsmedlemsstaten som i den medlemsstat där verkställighet begärs.

För att underlätta tillämpningen i denna del kan det, enligt Lagrådets mening, vara lämpligt att i vart fall i propositionen redovisa när Bryssel – och Luganokonventionerna trätt i kraft i respektive medlemsstat.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 mars 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Billström

Regeringen beslutar proposition 2006/07:106 Avtalet mellan EG och Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Lag om ändring i lagen (2006:74) med kompletterande bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och internationell verkställighet av vissa avgöranden		41998A0126 41988A0592 32001R0044 32004R0805 22005A1116
---	--	--